

4-22a

655
S-30

24 SEP 2010

904

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅՈՑ ՀՐԱՏԱՐԱԿԱԿԱՆ

„ՆԻԷՐ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԻՆ“

2192

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ

1912 թ. ՀՈԿՏ.ԻՑ ՄԻՆՁԵԻ 1913 թ. ԴԵԿՏ. 31.

573/15/18

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ջ

Տպարան Ն. Աղանեանի Պոլից. 7
1914

12 AUG 2013

ՎԱՐՋՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԻՒՆԸ

Հայոց հրատարակչական «ՆԻԷՐ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԻՆ» Ընկերության առաջին ընդհանուր ժողովը կայացավ 1912 թ. հոկտեմբեր ամսին, որտեղ Վարչության անդամ ընտրվեցին տ. տ. Աբրահամյան, Բարխուդարյան, Իգիթյան, Մնացականյան, օր. օր. Ն. և Մ. Սերերբրակյաններ, պ. պ. Լիսիցյան, Ռոստոմյան, Աբազյան. փոխ-անդամներ՝ տ. Տէր-Միրաքյան և պ. Ապրեսյան:

Վարչության առաջին նիստում 1912 թ. հոկտեմբերի 28-ին նախագահ ընտրվեց պ. Ստ. Լիսիցյան, փոխ-նախագահ՝ տ. Ս. Բարխուդարյան, գանձապահ՝ օր. Ն. Սերերբրակյան, քարտուղար՝ օր. Մ. Սերերբրակյան:

Վարչության նիստերին որոշեց հրաւիրել նաև փոխանդամներին խորհրդակցական ձայնով:

«Հասկեր» ամսագրի խմբագրական մասնաժողովի համար Վարչության կողմից հրաւիրվեցին հետևեալ անձինք՝ տ. տ. Կ. Լիսիցյան, Ե. Յարուժիկյան, Ս. Զաւարեան-Յակովբեան, օր. օր. Ս. Գալաչեան, Շ. Տէր-Նիկողոսեան, պ. պ. Ստ. Լիսիցյան, Ն. Սարգսեան, Յովհ. Թումանեան, Յ. Աղաբաբ, Քափանակեան, Դ. Դեմիրճեան, Աթ. Խնկոյեան, Սիմակ, Մ. Աւետիսեան: Ամսագրի պատասխանատու խմբագիր ընտրվեց Ստ. Լիսիցյան:

Համաձայն Ընդհանուր ժողովի որոշման, Ընկերութիւնը իր վրա էր առել «Հասկերի» 1912 թւի ելու մուտքը: Նախկին հրատարակչի զեկուցումից երևաց, որ 1912 թւին «Հասկերը» ունեցել է 600 բաժանորդ, որոնցից ստացւել է 1680 ռ. 25 կ., ապառիկ մնացել է—609 ռ. իսկ ծախսը եղել է 1707 ռ. 90 կ., մինչև 1913 թւի յունւարը դարձեալ պահանջւում է մօտ 759 ռ. ուրեմն ընդամենը 2467 ռ.: Այսպիսով 1912 թ. վերջը գիֆիցիտ էր սպասւում մօտ 200 ռ.:

Նախկին «Նէր մանուկներին» մասնաւոր խմբի ամբողջ գոյքը, ինչպէս յայտարարւել էր այդ խմբի անդամների կողմից Ընդհանուր ժողովի մէջ, անցնում է Ընկերութեանը: Ներկայացրած հաշիւից երևաց, որ խումբը ունի 215 ռ. 95 կ. կանխիկ դրամ, 71 ռ. ապառիկ, 4169 ըուբլու գրքեր և 55 հատ կլիշէներ: Վարչութիւնը այս գոյքը ընդունեց:

Յաջորդ ժողովում որոշեց պ. պ. Յովհ. Թումանեանի և Աթ. Խնկոյեանին մշտական աշխատակից հրաւիրել, պարտաւորեցնելով նրանց «Հասկերի» ամեն մի №-ին մօտաւորապէս 5-ական երես նիւթ տալու, տարեկան առնադր 60 երես:

40754-67

Երկրորդ Ընդհանուր ժողովը կայացաւ 1912 թ. դեկտեմբերի 12-ին: Զբաղման առարկաներն էին՝ ա. 1913 թ. նախահաշիւ քննութիւնը, բ. զեկուցում ընկերութեան գոյքի մասին, գ. ընտրութիւն վարչութեան երկու փոխ-անդամի և դ. ընտրութիւն նոր անդամների:

Փոխ անդամ ընտրւեցին տ. Կուզանեան, տ. Բաշինջաղեան:

Տ. Բարխուդարեանի հիւանդութեան պատճառով 1913 թ. փետր. 27-ին փոխ-նախագահ ընտրւեց տ. Սօֆ. Աբրահամեան, իսկ փոխ-անդամներից պ. Ապրեսեանը հրաւիրւեց վարչութեան անդամ:

Երրորդ Ընդհանուր ժողովը տեղի ունեցաւ 1913 թ. յունիսի 2-ին Հաւլաբարի ակումբի այգում, նախագահութեամբ Ա. Երզնկեանի և քարտուղարութեամբ Յակ. Ալիխանեանի: Այս ժողովում որոշւեց, համաձայն վարչութեան առաջարկի, պարտաւորեցնել ընկ. անդամներին տարածել «Հասկեր» ամսագիրը և Ընկերութեան ուրիշ հրատարակութիւնները իրենց ծանօթների մէջ. քննել 1912 թ. հաշիւները 1913 թ. հաշիւների հետ միաժամանակ. աշխատել նոր և նոր գրական ուժեր առաջ բերել և խմբել ամսագրի շուրջը: Նոյնպէս մանրամասնօրէն խօսւեց «Հասկերի» 1912—13 թւերի լոյս տեսած համարների բովանդակութեան մասին:

1912 թ. հոկտեմբերի 28-ից մինչև նոր ընտրութիւնները, 1913 թ. նոյեմբերի 16-ը, վարչութիւնը ունեցել է 33 նիստ և չորս անգամ խառը ժողովներ:

վարչութեան անդամները այդ նիստերին ներկայ են եղել՝

	վարչ. ժող.	Խառը ժող.
տ. Ս. Աբրահամեան	17	3
տ. Ս. Բարխուդարեան	15	—
տ. Վ. Իգիթեան	15	2
տ. Մ. Մնացականեան	22	2
օր. Ն. Սերերակեան	18	3
օր. Մ. Սերերակեան	33	4
պ. Ստ. Լիսիցեան	33	4
պ. Վ. Ռոստոմեան	19	4
պ. Յ. Աբաղեան	22	2
պ. Յ. Ապրեսեան	6	2

1913 թ. նոյեմբերի 16-ին Ընկերութիւնը ունեցաւ չորրորդ ընդհանուր ժողով, որտեղ վարչութեան անդամների նոր ընտրութիւն տեղի ունեցաւ: վարչութեան նոր անդամներ ընտրւեցին տ. Կուզանեան և օր. Մեծբայան, իսկ տ. Աբրահամեանը վերընտրւեց. փոխ-անդամ ընտրւեցին տ. Զարգեղեան, օր. Մ. Ալիխանեան, տ. Տէր-Միրաքեանն ու պ. Ապրեսեանը:

Նոր վարչութիւնը իր առաջին հերթական ժողովում, նոյեմբերի 29-ին. զբաղւեց վարչական և խմբագրական մարմիններ ընտրելով: վարչութեան նախագահ նորից ընտրւեց պ. Լիսիցեան, փոխ-նախագահ՝ տ. Աբրահամեան, գանձապահ՝ օր. Ն. Սերերակեան և քարտուղար՝ օր. Մ. Սերերակեան:

Խմբագրական Մասնաժողովի համար հրաւիրւեցին՝ հին կազմը, բացի

պ. Մ. Աւետիսեանից, որը բացակայ է Թիֆլիսից, նաև նոր անդամներ՝ օր. Կ. Լիանոզեան, պ. պ. Ստ. Տէր-Աւետիքեան և Յակ. Ապրեսեան:

Նոր կազմով 1913 թ. նոյեմբերի 16-ից մինչև տարւայ վերջը վարչութիւնը ունեցել է հինգ հերթական նիստ, որին մասնակցել են բոլոր անդամները:

վարչութեան ժողովները գլխաւորապէս նւիրւած են եղել «Հասկերի» բաժանորդագրութեան կազմակերպութեան գործին. դրա համար վարչութիւնը աշխատել է ամսագրի համարները ճշիւ և կանոնաւոր լոյս ընծայել, թէ Թիֆլիսի և թէ ուրիշ վայրերի բաժանորդներին համարները ժամանակին և անթերի հասցնել և աւելացնել զաւառական գործակալների թիւը:

Ընկերութեան միջոցները շատացնելու համար վարչութիւնը 1913 թ. նոյեմբ. 16-ին մի ներկայացում կազմակերպեց Թիֆլիսի ժողովարանում, որի զուտ արդիւնքից 1913 թւին ստացաւ 224 ռ. 40 կ., մնացածը ստացաւ 1914 թւին:

վարչութիւնը հրաժարւեց մայիսին մանկական դրօսանք կազմակերպելուց, գտնելով հակամանկավարժական այն զարմուտիւնները, որ սովորաբար առաջարկում են մեր մանուկներին այդպիսի դրօսանքների ժամանակ:

Խառն ժողովները գլխաւորապէս զբաղւել են «Հասկեր» ամսագրի և նրա յաւելւածների քննադատութեամբ և մանկական ցերեկոյթներ կազմակերպելու մասին խորհրդակցութեամբ:

Անցեալ 1913 թ. տարւայ ընթացքում Ընկերութեանը չը յաջողւեց մանկական ցերեկոյթներ կազմակերպել: Առաջին ցերեկոյթը տեղի ունեցաւ ներկայ 1914 թ. մարտի 23-ին ժողովարանի գահլիճում, իսկ երկրորդը՝ վրաց Ազնւականութեան թատրոնում մայիսի 11-ին:

Մանկական ցերեկոյթներ կազմակերպող մասնախմբի անդամ են ընտրւած վարչութեան կողմից տ. Ս. Աբրահամեան, օր. Մեծբայեան և օր. Մ. Սերերակեան. իսկ Խմբագրական Մասնաժողովից տ. տ. Ե. Յարութիւնեան, Ս. Յակովբեան-Զաւարեան, օր. Ս. Գալաշեան և օր. Կ. Լիանոզեան:

Գրասենեակի գործերին հետեւելը յանձնւած էր Ս. Աբրահամեանին և օր. Ն. Սերերակեանին, հաշւէմատեանների հսկողութիւնը պ. Աբաղեանին, իսկ գրքերի և առհասարակ ինւենտարի մատեանների պահելը տ. Կուզանեանին և տ. Մնացականեանին:

վարչութիւնս մասնակցել է հետեւեալ յոբելեաններին՝

1. Պ. Յ. Յովհաննիսեանի գրական գործունէութեան 30-ամեայ յորեկեանին:

2. Պ. Շամշինեանի մանկավարժական գործունէութեան 25-ամեայ յորեկեանին:

3. Գրքերի գիւտի 1500-ամեայ և հայոց տպագրութեան 400-ամեայ յորեկեաններին:

Ընկերութիւնս ունի 5 մշտական և 74 իսկական անդամ:

Նախագահ՝ Ստ. Լիսիցեան

Անդամ-քարտուղար՝ Մարիամ Սերերակեան

ՀԱՍԿԵՐ

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԱՄՍԱԳՐԻ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ղիմումը գաւառական գործակալներին 1913 թի բաժանորդագրութիւնը բանալիս

«ՀԱՍԿԵՐ» ամսագիրը իր սկզբնաւորութեան օրից մենք նկատել ենք ոչ թէ որպէս մասնաւոր, այլ որպէս հասարակական ձեռնարկութիւն: Մենք միշտ այն վստահութիւնն ենք ունեցել, որ մեզ կաջակցեն այն գրական գործիչները, մանկավարժներն և գիտակից ծնողները, որոնք մեզ պէս զգում են մեր ամբողջ հասարակական կեանքի վերակազմութեան անհրաժեշտութիւնն և մեզ պէս հաւատացած են որ լաւագոյն ապագայ ստեղծելու համար պէտք է կրթել մի նոր սերունդ՝ շրջակայ երեւոյթները անկասկալ հայեացքով դիտող, ինքնուրոյն մտածողութեան ընդունակ, եռանդուն և աշխուժ: Մենք երբեք չենք կասկածել որ այդ անհատները կը խմբեն «ՀԱՍԿԵՐ»-ի շուրջը և մեզ հետ յանձն կառնեն օժանդակել հայ ընտանիքին և դպրոցին՝ այդպիսի նոր սերունդ պատրաստելու, տալով մանուկներին կըրթիչ ընթերցանութեան նիւթ:

Այժմ մեր յոյսերը իրականանում են: «ՀԱՍԿԵՐ»-ի խմբագրութեան անմիջական աշխատակիցներն ու համակրողները, միանալով «ՆԻԷՐ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԻՆ» մասնաւոր հրատարակչական խումբի անդամների հետ՝ կազմել են հրապարակական հրատարակչական

«ՆԻԷՐ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԻՆ» ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

որը իր առաջին նպատակն է դրել ապահովել «ՀԱՍԿԵՐ»-ի գոյութիւնը և ճոխացնել նրա թէ արտաքինը և թէ բովանդակութիւնը: Այսուհետև «ՀԱՍԿԵՐԸ» դառնում է այդ հասարակական մարմնի սեփականութիւն: Հրաւիրում ենք մեր գաւառական բարեկամներին, որոնք տարիների ընթացքում նպաստել են մեզ «ՀԱՍԿԵՐԻ» բովանդակութիւնը հարստացնելու և ամսագիրը տարածելու, անդամագրւել «ՆԻԷՐ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԻՆ» նորակազմ ընկերութեանը և ստանձնել պարտականութիւնների հետ միասին նաև որոշ իրաւունքներ:

«ՀԱՍԿԵՐԻ» խմբագրական կազմը, մնալով գրեթէ նոյնը, 1913 թւին էլ կը պահպանի ամսագրի հիմնական ուղղութիւնը, որին նա հետևել է իր գոյութեան աւելի քան 60 թվ տարիների ընթացքում: Այսինքն՝

1. «ՀԱՍԿԵՐԸ» այսուհետև էլ կը շարունակի շեշտել մարդկային հոգու վեհագոյն գրգիռները, որ մղում են դէպի անձնւիրութիւն ու անձնագոհութիւն, և անընդհատ կընդգծի այն անքակտելի կապերը, որոնք առանձին

անհատներին շողկապում են ամբողջ ընտանիքին, ժամանակակից մարդկութեան և իրար յաջորդող սերունդների հետ:

2. «ՀԱՍԿԵՐԸ» այսուհետև էլ կը ձգտի մանուկ ընթերցողներին մօտեցնել իրենց հայրենի շրջապատին, ներշնչելով անմիջական, առողջ սէր դէպի հայրենի ընտանիքն և նրա մէջ ապրողները:

3. «ՀԱՍԿԵՐԸ» այսուհետև էլ ամեն ճիգ կը թափի հեռու պահելու հայ մատաղ սերունդը ազգային ինքնագոհութիւնից և ազգամոլութիւնից և անկեղծ յարգանք կարթնացնի դէպի բոլոր հարեան ազգերը, մանաւանդ դէպի այն ժողովուրդները, որոնց հետ միևնոյն հայրենիքում բնակեցրել է մեզ ճակատագիրը:

4. «ՀԱՍԿԵՐԸ» այսուհետև էլ չի դաւաճանի իր այն սկզբունքին, որ մանուկներին էլ գեղարւեստը պիտի տրի նոյն ճամբատասիրութեամբ, որպէս և մեծերին, առանց կեղծիքի, առանց շինծու խրատականութեան և տախտկալի վարդապետականութեան:

5. «ՀԱՍԿԵՐԸ» այսուհետև էլ կաշխատի լրացնել մանուկների՝ դպրոցում ստացած գիտութիւնների պաշարը, լայն տեղ տալով իր էջերում գիտական յօդաձևներին:

6. «ՀԱՍԿԵՐԸ» այսուհետև էլ չի մոռանայ ներշնչել մանուկ սերունդին վստահութիւն դէպի իր ուժերը և ինքնագործունէութեան ոգի արծարծել նրա մէջ:

7. «ՀԱՍԿԵՐԸ» այսուհետև էլ չի դադարի աշխուժ և դարձի տրամադրութիւն պահպանել փոքրիկ ընթերցողների մէջ, նախապատրաստելով կեանքի անաջողութիւններից չընկճող բնաւորութիւններ:

8. «ՀԱՍԿԵՐԸ» այսուհետև էլ կը ջանայ արժէքաւոր նիւթեր տալով մանկական ցերեկոյթների, երեկոյթների և ներկայացումների համար:

9. «ՀԱՍԿԵՐԸ» այսուհետև էլ իր լիզուն կը հիմնի կենդանի գաւառաբարբառների վրա, խոյս տալով գոհակաբանութիւններից, և գիտակցօրէն կռիւ կը մղի այն ուղղութեան դէմ, որ մեր նոր գրական լիզուն հեռացնում է ժողովրդից, իր հարստութիւնը փոխ առնելով գլխաւորապէս դրաբաուից: Այդ պատճառով՝

10. «ՀԱՍԿԵՐԸ» այսուհետև էլ կը նպաստի ժողովրդական բանահիւսութեան և լեզուի մշակութեանը:

11. «ՀԱՍԿԵՐԸ» այսուհետև էլ ամեն տեղ կը որոնի նոր գրական ուժեր, կաշխատի խրախուսել ամեն մի տղանդաւոր սկսնակի և այդպիսով նպաստել հայկական ինքնուրոյն մանկական գրականութեան զարգացման:

12. Վերջապէս «ՀԱՍԿԵՐԸ» այսուհետև էլ կը շարունակի ընտանեկան դաստիարակութեան հարցերին վերաբերեալ յաւելւածներով պարզաբանել ժամանակակից մանկավարժական սկզբունքները այն ծնողներին, որոնք՝ հին դաստիարակչական իդէալներից ազատելով՝ նոր հիմունքներ են պըտրում իրենց գաւառներին ապագայ սերնդի գործունեայ անդամ կրթելու համար:

Ն Ա Խ Ա

1913 թ. ՀԱՅՈՅ ՀՐԱՏԱՐԱԿԱՆԱԿԱՆ

ՄՈՒՏՔ

	Բ.	Բ.
Անդամավճար	140	
Մշտական անդամներից	100	
Գրավաճառներից	200	
Բաժանորդագրութիւն 4X850	3400	3840
Մասնաւոր եկամուտներ	744	744

Ընդ. 4584

Հ Ա Թ Ի Ի

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ «ՆԻԷՐ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԻՆ»

Ա. «Հասկեր» ամսագրի հրատարակութեան
1200 օրինակ, տարեկան 12 ՆՆ X 32 երես.

ԵԼՔ

	Բ.	Բ.
Վէլ Ն.ի		
Թուղթ	24 ր. —	
Տպագրութիւն	26 ր. —	
Շապկի թուղթ	5 ր. —	
Շապկի տպագրութիւն	4 ր. —	
Բրդիւրով կա	5 ր. —	
Բանդերովի թուղթ	1 ր. 50 կ.	
Բանդերովի կը	1 ր. 50 կ.	
Ընդ. 67 ր. 00 + 12 =	804	804
Փոստ	500	
Գրասենեակ	150	
Գրասենեակապետ	500	
Սրբագրող (յաւելածներով)	120	
Ծառայ	60	
Մանր ծախս	150	1280
Կլիշէներ	360	360
Յաւելածներ	66 ր. 67 կ. + 12 =	800 800
Վարձատրութիւն		
Մշտական աշխատակիցներին	660	
Մնացած աշխատակիցներին	480	1140
Բ. Մանկական զրբերի հրատարակութեան	200	200

Ընդ. 4584

Հ Ա
1912—1913 թ.թ.

№ 1. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՇՒՒԸ
(«Հասկերի» հրատարակության հետ միասին)

ՄՈՒՏՔ	ԵԼՔ			ԵԼՔ	
	Բ.	Կ.		Բ.	Կ.
Բաժանորդագրություններից . . .	3501	40	«Հասկերի» հրատ. վրա ծախսած է . . .	4482	74
Անդամավճարներից . . .	232	—	Ցուցանակ և կնիքներ . . .	12	—
Մշտական անդամներից . . .	250	—	Մանր ծախք . . .	6	—
Նւէրներ . . .	315	95	Մնացորդ առ 1 յուն. 1614 թ. . .	134	71
Դրքերի վաճառքից . . .	111	70			
Ներկայացումից . . .	224	40			
	4635	45		4635	45

№ 2. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՅԱՏՈՒԿ ՀԱՇՒՒԸ

ՄՈՒՏՔ	ԵԼՔ			ԵԼՔ	
	Բ.	Կ.		Բ.	Կ.
Անդամավճարներից . . .	232	—	Խմբագրություն տրւած է . . .	981	34
Մշտական անդամներից . . .	250	—	Ցուցանակի և կնիքների . . .	12	—
Նւէրներ . . .			Մանր ծախք . . .	6	—
ա. Քաղաք վարկ. ընկ.-ից . . .	50	—	Մնացորդ առ 1 յուն. 1914 թ. . .	134	71
բ. Տիկ. Փ. Զարգեղեանից (ի յիշատակ հանգուց. ամուսնու) . . .	50	—			
«Նւէր Մանուկներին» խմբից . . .	215	95			
Դրքերի վաճառքից . . .	111	70			
Ներկայացումից . . .	224	40			
	1134	05		1134	05

Ծ Ի Ի
ԿՈՐԾՈՆՆԵՐԹԵԱՆ

№ 3. ՀԱՍԿԵՐԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՀԱՇՒՒԸ

ՄՈՒՏՔ	ԵԼՔ			ԵԼՔ	
	Բ.	Կ.		Բ.	Կ.
Բաժանորդագրին 1912 թ.ի . . .	216	07	Տպագրութեան . . .	1090	06
» 1913 թ.ի . . .	3109	53	Թղթի . . .	627	06
» 1914 թ.ի . . .			Մշտական աշխատակիցներ . . .	532	—
(ստացւած 1913 թ.ին:) . . .	175	80	Հոնորար մնացած աշխ- տակիցներին . . .	321	99
Ընկերություններից ստացւել է . . .	981	34	Գործավարին . . .	457	50
			Փոստի . . .	391	74
			Կլիշէների . . .	327	33
			Մանր ծախք . . .	123	20
			Սենեակի վարձ . . .	166	67
			Նկարներ . . .	115	—
			Ծառային . . .	74	—
			Ցրիչին . . .	65	84
			Թուղթիկ յայտարարութ. . .	63	50
			Բաժանորդագրին զանազան թերթերի . . .	31	80
			Շարժական զոյք . . .	35	05
			Փոխարինարար տրւած է . . .	60	—
	4482	74		4482	74

Նախագահ՝ Աս. Լիսիցեան

Անդամ գանձապահ՝ Նունե Սերեբրակեան

Անդամ հաշւապահ՝ Յովս. Աբագեան

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՆԻԷՐ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԻՆ» ՀՐԱՏԱՐԱԿԶԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ 1913 Թ. ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 16-Ի ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ

Ընկերութեան Ընդհանուր Ժողովը տեղի ունեցաւ ներկայ թւի նոյեմբերի 16-ին, կիրակի առաւօտեան 11 ժամին, Կովկասի Հ. Բ. Ընկերութեան դահլիճում: Ժողովին սկզբում ներկայ էին 20 անդամը, հետզհետէ աւելացան՝ մինչև 27-ի: Ժողովը բացեց Ընկերութեան Վարչութեան նախագահ պ. Ստ. Լիսիցեանը՝ յայտարարելով, որ Ժողովը օրինաւոր է, որովհետև սա ներկորդ ժողովն է և ներկայ են անդամների 1/2 մասը. ուստի առաջարկեց Ընդհանուր Ժողովին՝ ընտրել իրեն համար նախագահ և քարտուղար:

Նախագահ ընտրւեց պ. Ս. Զուրաբեանը, քարտուղար՝ պ. Մ. Յարութեանը: Նախագահը կարդաց Ժողովի օրակարգը՝ 1. 1914 թ. «Հասկեր» ամսագրի և այլ հրատարակութիւնների նախահաշւի, նաև գործունէութեան ծրագրի քննութիւնը. 2. Վարչութեան 3 անդամի, 2 փոխ-անդամի և վերաստուգիչ մասնաժողովի բոլոր անդամների ընտրութիւնը:

Նախագահի առաջարկութեամբ Ժողովը նախ զբաղւեց նոր անդամների ընտրութեամբ, որպէս զի նրանք ևս մասնակցել կարողանան Ժողովի զբաղմունքներին. ընտրութեան առաջարկւեցին հետևեալ նոր անդամները՝ օր. օր. Մեծբայեան, Լիանոզեան, Լէյլի, պ. պ. Միք. Աստաձատրեան և Յովհաննէանեան Պօղոս. կանոնադրութեան § 9-ի համաձայն ընտրութիւնը կայացաւ գաղտնի. ընտրւեցին բոլորեքեանք 20-ական ձայնով, բացի մէկից (Օհանջանեան 19 ձայնով):

Ապա Ժողովն անցաւ օրակարգի հարցերից՝ «Հասկեր» ամսագրի և այլ հրատարակութիւնների ու Ընկերութեան ապագայ գործունէութեան քննութեանը:

Սակայն նախ քան քննութեան անցնելը՝ պ. նախագահի առաջարկութեամբ Վարչութեան նախագահ պ. Ստ. Լիսիցեանը շատ հակիրճ կերպով ծանօթացրեց Ժողովին Վարչութեան մինչև օրս ունեցած գործունէութեան հետ, մանրամասն հաշւետւութիւնը թողնելով մայիս ամսում լինելիք Ընդհանուր Ժողովին, ինչպէս պահանջում է կանոնադրութիւնը:

Պ. Ստ. Լիսիցեանի համառօտ գեղուցումից երևաց, որ Վարչութիւնն ունեցել է 33 նիստ, այն է՝ զրեթէ իւրաքանչիւր շաբաթ. այդ նիստերին,

Վարչութեան որոշմամբ, հրաւիրւել են նաև փոխ-անդամները խորհրդակցական ձայնով, որոնք և հաւասարապէս տարել են գործի ծանրութիւնը: Վարչութիւնը աշխատել է նախահաշւի մէջ նշանակած գումարները հայթայթել, որպէսզի անխափան առաջ տարւի «Հասկեր»-ի և միւս հրատարակութիւնների գործը. այսպէս գտել է նախահաշւից դուրս մշտական անդամներ, աւելացրել է բաժանորդների թիւը՝ 850-ից հասցնելով 900-ի. նախահաշւի կողմնակի եկամուտների վրա ուշադրութիւն դարձնելով Ընկերութեան հրատարակութիւններից 60 կոպէկտ (2 ր. 75 կոպէկի) գրքեր է ուղարկել քաղաքի գործակալներին, որով դարձել է տեղի նաև գրքեր տարածելու գործին: Նոյն նպատակով դիմել է զանազան բանկային հաստատութիւններին նպաստ խնդրելով. որ և բաւարարւել է մասամբ (Թիֆլ. Քաղաք. Փոխադ. Վարկի Ընկերութիւնից ստացւել է 50 ր. ստացւել է ևս 50 ր. հանգ. Զարդեղեանի այրուց). մօտիկ ապագայում Վարչութիւնը կազմակերպում է և մի ներկայացում, որով յոյս ունի լրացնել նախահաշւի այդ յօդւածի գումարը:

Ծախսերի մէջ ևս աշխատել է մնալ նախահաշւի սահմաններում, որ և յաջողւել է չնչին փոփոխութիւններով. (աւելացրել է, որոշ հանգամանքներ ի նկատի ունենալով, մշտական աշխատակիցներից մէկի ուժիկը 5 րուբլիով):

Ինչ վերաբերում է խմբագրական մարմնի գործունէութեան այդ՝ հրատարակի վրա լինելով, թողնում է անդամների քննութեան և զնահատութեան:

Ի վերջոյ պ. Լիսիցեանը ի լրումն վերոյիշեալ գործունէութեան առաջարկում է Ժողովին ապագայի համար ի նկատի ունենալ հետևեալ առաջարկները.

1. Վերացնել «Հասկեր»-ի առանց յաւելածի բաժանորդագրութիւնը, ի նկատի ունենալով, որ այդպիսիների թիւը շատ քիչ է (15 հոգի):

2. Յաւելած գրքերի հրատարակութեան կից տալ նաև նախադպրոցական հասակի մանուկների զբաղմունքների համար նիւթեր և սրա համար նախահաշւում մտցնել որոշ գումար.

3. կազմակերպել մանկական ցերեկոյթ-երեկոյթներ, որպէս Ընկերութեան բուն նպատակին պատշաճ մի ձեռնարկութիւն:

Ժողովը նախքան 1914 թ. նախահաշւի քննութիւնը՝ այս առաջարկութիւնների առթիւ մտքերի փոխանակութիւն ունենալուց յետոյ՝ որոշեց ընդունել այդ առաջարկութիւնները և յանձնարարել Վարչութեան ի գործադրութիւն. յատկապէս ցերեկոյթ-երեկոյթներ կազմակերպելու համար Վարչութիւնը լիազօրւեց իր կողմից հրաւիրել ձեռնհաս մարդկանցից մի մասնաժողով և նրանց աջակցութեամբ առաջ տանել գործը. իսկ Մասնաժողովի անդամներից սրան կամ նրան տալ նաև որոշ վարձատրութիւն:

Այս որոշումից յետոյ Ժողովն անցաւ 1914 թ. նախահաշւի յօդւած առ յօդւած քննութեան, որի բիւջէն է 4868 ր.:— Ժողովն ընդունեց նախահաշիւը և յանձնարարեց ի գործադրութիւն:

Ժողովում առաջարկեց, որ այսուհետև Ընկերութեան գործունէութեան համառօտ տեղեկագիր տպագրելի, որպէսզի ամեն ոք հնարաւորութիւն ունենայ իրազեկ լինելու նրան, և այս նպատակի համար նախահաշի մէջ մտցել որոշ գումար. այս առաջարկութիւնն ընդունեց և նախահաշի մանր ծախսերի յօդաւորում աւելացեց 15 ըուրլի:

Ժողովականներից պ. Միք. Աստուածատրեանը՝ գաւառական գործավարութեան գործունէութեան դարկ տալու նպատակով, առաջարկում է գաւառներում կազմակերպել մասնախմբեր ներկայ գործակալների փոխարէն: Ժողովականներն՝ ոչինչ առարկութիւն չունենալով սրա դէմ, յանձնարարեցին Վարչութեան օգուտել այդ առաջարկութիւնից ըստ տեղի և յարմարութեան:

Այսուհետև Ժողովը զբաղեց ընտրութիւններով. առաջարկութիւն եղաւ ընտրել միայն Վարչութեան անդամներից և փոխ-անդամներից վիճակով հեռացած անդամների փոխարէն նոր անդամներ, իսկ վերաստուգիչ Մասնաժողովի անդամներին թողնել, որովհետև դեռ ևս դրանք ներկայ թւի գործունէութեան և հաշիւների քննութեամբ չեն զբաղւել, քանի որ տարին չի վերջացել և հաշիւները չեն փակւել: Վերջին առաջարկութիւնն ընդունւում է:

Վարչութիւնից վիճակով հեռացել են տիկ. տիկ. Արրահամեան, Իգիթեան և Բարխուդարեան (վերջին երկուսը հրաժարւել են վերընտրւելուց). իսկ փոխ-անդամութիւնից՝ տիկ. Տէր-Միքայէլեան և պ. Ապրեսեան:

Առաջարկւում են Վարչութեան համար—տիկ. Արրահամեան,
տիկ. Կուզանեան,
օր. Մեծբայեան
փոխ-անդամութեան համար—տիկ. Չարդեղեան,
տիկ. Տէր-Միքայէլեան,
օր. Մ. Ալիսանեան,
պ. Յ. Ապրեսեան:

Բոլորներն ընտրւում են քւէարկութեամբ և միաձայն:
Ժողովը փակւեց 2¼ ժամին:

Նախագահ՝ Ս. Զուրաբեան

Քարտուղար՝ Մ. Յառութիւնեան

«ՆԻԷՐ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԻՆ»

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ

ՄՇՏԱԿԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

- 1 պ. Միհրան Անանեան
- 2 օր. Վարսենիկ Էնֆիաճեան
- 3 տիկ. Ղամբարեան Նունէ
- 4 տ. Հայկանուշ Մարտիրոսեան
- 5 տիկ. Մեսնիկեան Եղիսարէթ

ԻՍԿԱԿԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

1 պ. Արաղեան Յովսէփ	22 » Դեմիրչեան Դերենիկ
2 տ. Արրահամեան Սօֆիա	23 » Չարգարեան բժ. Արիստակէս
3 պ. Աբովեան Սարգիս	24 Տիր. Չարդեղեան Աննա
4 » Ալիսանեան Յակոբ	25 տ. Չաւարեան-Յակոբեան Սօֆիա
5 օր. Ալիսանեան Մարիամ	26 » Չոհրաբեան Սօֆիա
6 տ. Ալիբէգեան Նունէ	27 պ. Չուրաբեան Սարգիս
7 » Աղաբարեան Աստղիկ	28 տ. Թաղէոսեան Ռողալիա
8 պ. Աղաբարեան Յակոբ	29 » Թումանեան Իշխ. Մարիամ
9 օր. Աղանեան Նւարդ	30 պ. Թումանեան Յովհաննէս
10 պ. Ապրեսեան Յակոբ	31 տ. Իգիթեան Վարվառէ
11 Աստուածատրեան Միքայէլ	32 օր. Լիանոգեան Կատարինէ
12 Աւագեան Եղիսարէթ	33 տ. Լիսիցեան Կատարինէ
13 » Աւետեան Սեդրաք	34 պ. Լիսիցեան Ստեփան
14 » Աւետիսեան Մարգար	35 տ. Խատիսեան Աշխէն
15 տ. Բաշինջաղեան Աշխէն	36 պ. Խզմալեան Թաղէոս
16 » Բարխուդարեան Սաթենիկ	37 Խնկոյեան Աթաբէգ
17 օր. Գալաչեան Սօֆիա	38 տ. Ծուրինեան Մարգարիտ
18 պ. Գարդիշեան Գարեգին	39 » Կուզանեան Աննա
19 տ. Գիւղալեան	40 պ. Ղազարեան Գէորգ
20 օր. Գրիգորեան Ն.	41 » Մալումեան Մարիամ
21 պ. Գուլոյեան Աւետիք	42 պ. Մանուկեան Ազատ

- 43 տ. Միլեան Վարվառէ
 44 » Մելիք-Բախտամեան Նունէ
 45 օր. Մեծբայեան Հեղինէ
 46 տ. Մինասեան Սրբունի
 47 պ. Միրզոյեան Միքայէլ
 48 տ. Մնացականեան Մարգարիտ
 49 » Մէլիք-Հայկազեան-Բէկզազեան
 Հեղինէ
 50 » Յարութիւնեան Երանունի
 51 Յարութիւնեան Մելիտոն
 52 պ. Յովհաննիսեան Արզար
 53 տ. Զիլինկարեան Զար.
 54 պ. Ռոստոմեան Պետրոս
 55 տ. Ռօտինեան Սօֆիա
 56 հ. Սահակեան Սահակ քահ.
 57 օր. Սահակեան — Լէյլի
 58 տ. Սարգսեան Աննա
 59 պ. Սարգսեան Նիկողայոս
 60 օր. Սերերրակեան Մարիամ
 61 » Սերերրակեան Նունէ
 62 տ. Սողալեան-Պառլատա Նունէ
 63 պ. Ստեփանեան Յովակիմ
 64 » Տէր Միրաքեան Յովհաննէս
 65 տ. Տէր Միրաքեան Շուշանիկ
 66 օր. Տէր Մովսիսեան Եղիսարէթ
 67 » Տէր Նիկողոսեան Շուշանիկ
 68 պ. Տէր Սահակեան Սենեքերիմ
 (Սիմակ)
 69 » Տօնեան Արամ
 70 » Քափանակեան Ստեփան
 71 տ. Քիւրքեան
 72 պ. Օհանեան րժ. Քրիստափոր
 73 Յովհաննեան Պօղոս

ԱՇԽԱՏԱԿԻՑ ԱՆԴԱՄՆԵՐ.

Ալէքսանդրապոլ

„

„

„

Ախալցխա

„

Ախալքալաք

Ախթալա Ն.

Աբուլխ-վերին

Անդիսան

Աշտարակ

„

Ասիսաքաղ

Ատրախան

Ատա-Բազար

Արդանան

Արտին

Բազու

„

Բենյան

Բաթում

„

Բորժում

„

Բուխարեստ

Գանձակ

„

„

Գիրիսի

„

Դերբենտ

Դելիջան

Արաբջեան Յարութիւն

Թաբաղեան Սաղաթել

Միքայէլեան Գէորգ

Տաթևեան Գէորգ

Տէր-Յակոբեան

Աստածատրեան Միքայէլ

Տէր-Գրիգորեան Զալալ

Բաբայեան Խաչատուր

Տէր-Յակոբեան Յակոբ

Նարինեան Յ.

Թամազեան

Գասպարեան Հայրապետ

Մարտիրոսեան Բախի

Ասլանեան Սարգիս Քահ.

Ստեփանեան Ստեփան

Նազանեան

Մարգարեան

Առաքելեան Արամ

Բժ. Մանդինեան Միքայել

Գէորգեան Յարութիւն

Զաքարեան Յ.

Ասատուրեան Մարգարիտ

Քոսեան Յովհաննէս

Վարդանեան Վարդան Քահ.

Փափազեան Վրթանէս

Մանուկեան

Երիցեան

Գորգեան Գրիգոր Քահ.

Մեսեան Զաքար

Փարւանեան

Ղազարեան Կոստանդին

Մելքումեան Յարութիւն

Ելենենդորֆ
Երեսան

„

„

„

„

„

Ջաքալթալա

Թագա-Գիւղ

Թաւրիզ

„

Թեւաւ

Թէճրան

Կոկանդ

Կուրդուկլի

Ղազին

Ղամարլու

„

„

„

Ղրիմ ձ.

Ղարս

„

Մալկուլ

Մեծ-Ղարաքիսա

Շուշի

Ռոստով դվ.

Սալմաստ

Սամարղանդ

Սուխում

„

Սուրամ

Վաղարշապատ

Վարդաշէն

Վրադիկակազ

„

Տաշկենդ

Բուլթալիս

Օրդուբադ-Մեղրի

„

Պետրոսեան Քահ.

Աւետիսեան Մարգար

Ռուշանեան

Թադէոսեան Նիկողայոս

Աղամեան Աղամ

Սիւքեասեան Պետրոս

Մելիքեան Սեդրակ

Ստամբուլցեան Արտաշէս

Վարդանեան Աստածատուր

Տոսկանեան

Վարդանեան Մելիք

Տէր-Սարգսեան Գէորգ

Թովմասեան Յովհաննէս

Աբրահամեան Ներսէս Քահ.

Խարմանդարեան

Ղազարեան

Տէր-Յարութիւնեան Յովհաննէս

Իսկեանդարեան Արշակ

Նարինեան

Տէր-Գէորգեան Միք.

Գալստեան Աղէքսանդր

Տէր-Խաչատրեան Համադասպ

Նոհրատեան

Կանայեան Վ.

Մուրադխանեան Նատալիա

Ստեփանեան Յովակիմ

Խշտոյեան

Գուրոյեան Աւետիք (Սէյրի)

Տէր-Յակոբեան Բաղամ

Դարբինեան Մնացական

Տէր-Ղազարեան Ե.

Դաւթեան Յովհաննէս

Թադէոսեան Թադէոս

Իսրայէլեան Ս.

Սուսիկեան Յակոբ Քահ.

Դուրգարեան Մ.

Մելիք-Ղարախոյեան Գերասիմ

Հայրապետեան Հայրապետ

Նիկողոսեան

Վրացեան Վարվառէ

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՐԱՍՏՈՒԳԻՉ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ

Վերաստուգիչ Յանձնաժողովը՝ քննելով Հայոց Հրատարակչական, «Նեւեր Մանսկներին» Ընկերութեան 1912 թ. հոկտ.—1913 թ. դեկտ. հաշիւները գտաւ այդ հաշիւները բոլորովին համապատասխանող՝ ել և մտից մատեանների բոլոր կէտերին և ծախսերը փաստաթղթերով վաւերացրած:

Յանձնաժողովը պարտք է համարում սակայն նկատել հետեւեալը.

1. 1912 թ. նոյեմբեր և դեկտեմբեր ամիսների բոլոր փաստաթղթերը չը կային, իսկ 1913 թ.ի հաշիւները, որ աւելի կարգաւորւած են, դարձեալ ունեն այդ տեսակէտով թերութիւններ: Ապագայում անհրաժեշտ է պահանջել պատասխանատու անձնաւորութիւններից ել և մտից բոլոր յօդաձևերի համար փաստաթղթեր՝ վերաստուգիչ Յանձնաժողովին հարկ եղած դէպքում ներկայացնելու համար:

2. Բացի «Հասկերի» ել և մտից մատեաններից և անդորրագրերից հարկաւոր է ունենալ առանձին մատեաններ և անդորրագրի (Վարչութեան նախագահի և զանազակների ստորագրութեամբ) կողմնակի եկամուտների համար:

3. Հարկաւոր է ամեն միջոց գործ դնել «Հասկերի» ապառիկները ժողովելու և մինչև որոշ ժամանակ չը վճարողներին ամսագրի առաքումը դադարեցնել:

Վերաստուգիչ Յանձնաժողովի անդամներ

Նուրե Մելիք-Բախսամեան

Մարիամ Ալիսանեան

1-16
1-16

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0305141

23,903

4-22a